

Asia: VN/18153/2021

Lausuntopyyntö koskien Pohjois-Pohjanmaan maakuntaan valtion maalle perustettavia luonnonsuojelualueita

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Lausunto koskien Pohjois-Pohjanmaan maakuntaan valtion maalle perustettavia luonnonsuojelualueita

Lausuntopyynnön diaarinumero: VN/18153/2021

Lausunnonantaja: Hailuodon jakokunnan osakaskunta

Hailuodon jakokunnan osakaskunta omistaa Hailuodossa pinta-alaltaan noin 19 150 ha (maa-alueita noin

1 230 ha), jotka muodostuvat pääosin Hailuodon saaren yhteisitä ranta-alueista (vesijättö) ja yhteisistä

vesialueista (kalavedet). Kaikille jakokunnan omistuksessa oleville Natura 2000 -verkostoon kuuluville

alueille (n. 4 000 ha) on perustettu yksityinen luonnonsuojelualue.

Hailuodon jakokunnan osakaskunta lausuu asiassa seuraavasti:

Hailuodon saari on kokonaisuutena valtakunnallisesti arvokas kulttuurimaisemaa-alue. Kulttuurimaisema

muodostuu ihmisen toiminnasta ympäristössään, ja siihen liittyy olennaisena maankäyttö alkutuotannon

elinkeinojen harjoittamiseen. Luonnonsuojelualueiden perustaminen valtion omistamille maille

Hailuodossa kuitenkin uhkaa kulttuurimaisema-alueiden säilymistä, sillä lähes kaikki kuivatusojat niin

viljelys-, kylä- kuin metsäalueilta laskevat lausuntopyynnön kohteena olevien maa-alueiden kautta vesistöön. Luonnonsuojelualueella ojittaminen on kielletty, joten tämä tulee aiheuttamaan suojelualueiden ulkopuolisten alueiden soistumista, nykyisen käytön rajoittumista ja maan arvon alenemista.

Kuivatustilanteen heikkeneminen on jo nykyisellään havaittavissa ja edellyttäisi kunnostustoimenpiteitä

suurelta osin laskuojia. Yksityisten luonnonsuojelualueiden osalta sopimukset mahdollistavat nykyisen kuivatustilanteen ylläpidon olemassa olevia laskuojia kunnostamalla ympäristökeskuksen hyväksymien selvitysten ja suunnitelmien mukaisesti. Ilman toimivaa ojitusta mm. metsien kasvun heikkenee tai aiheutuu metsäkatoa, mikä pienentää Hailuodon metsien hiilinielua. Nykyisten laskuojien kunnostamisen estyminen aiheuttaa myös paineita linjata laskuojia uudelleen, mikä aiheuttaa mahdollista uutta ravinteiden huuhtoutumista ja voi vaikuttaa mm. kalastukseen ja kalastoon vesialueilla. Laskuojien kunnostamisen tulee olla lähtökohtaisesti sallittua vaikka alue olisi luonnonsuojelualue tai laskuojat on rajattava pois luonnonsuojelualueista.

Natura 2000 -verkoston alueet ovat Hailuodossa erillisiä ja osin muodoltaan repaleisia. Alueiden muodot maastossa on määritetty luonnonsuojelullisten arvojen perusteella. Luonnonsuojelualueiden perustaminen valtion omistamille maille Hailuodossa on esitetty toteutettavaksi valtion omistamille palstoille kokonaisuudessaan, ei pelkästään Natura-alueille. Tästä aiheutuu, että suojelualueiden sisälle jää yksityisiä maa-alueita, joiden käyttöön suojelualueet tulevat varmasti myöhemmin vaikuttamaan negatiivisesti. Myös osia metsäautotieverkostosta ja metsäteistä jää valtion luonnonsuojelualueiden sisälle, ja mm. viljelyksiä tulee rajoittumaan nyt lausunnolla olevien luonnonsuojelualueiden rajaan. Luonnonsuojelulain 10 §:n mukaisesti luonnonsuojelualueen perustamiselle on asetettu edellytyksiä, joiden perusteella luonnonsuojelualue voidaan perustaa. Muistioluonnoksen (18.10.2021, VN/18153/2021, s. 4) mukaisesti

Hailuodossa luonnonsuojelualueen perusteena on Natura 2000 -verkosto. Vaikka eri puolilla saarta sijaitsevat palstat on hankittu luonnonsuojelutarkoituksiin, ei niiden Natura 2000 -verkoston ulkopuolisilla

alueilla ole luonnonsuojelulain mukaista perustetta suojelulle. Luonnonsuojelualueiden perustamisen tulee

tapahtua ainoastaan Natura 2000 -verkostoon määritellylle ja rajatulle alueelle.

Merkittävä osa Hailuodon Natura 2000 -verkoston alueista on suojeltu perustamalla alueille yksityisiä

luonnonsuojelualueita. Maanomistus Hailuodossa on pirstaleinen, koska se muodostuu kapeista nauhamaisista rantaa kohti suuntautuvista palstoista. Natura-alueet puolestaan muodostuvat pääsääntöisesti rannan suuntaisista alueista. Koska valtion maanomistus koostuu Hailuodossa hajanaisista

erillisistä palstoista, luonnonsuojelualueiden perustaminen valtion omistamille maille aiheuttaisi Natura-

alueille erilaisia suojelumääräyksiä sisältäviä alueita mm. koirien kiinnipitoon liittyen. Palstoittain vaihtuvat

määräykset vaikeuttavat alueiden virkistyskäyttöä ja metsästystä. Luonnonsuojelualueiden perustaminen

Hailuodon Natura 2000 -verkoston alueille tuleekin tapahtua jo toteutuneen yksityisen luonnonsuojelun

kriteeristön mukaisesti.

Hailuodon jakokunnan osakaskunnan hoitokunta

Kurikka Risto
Hailuodon jakokunnan osakaskunta